

**Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса
Шевченка**

Кафедра біології, екології та методики їх викладання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
галузь знань 01 Освіта /Педагогіка
спеціальність 014 Середня освіта (Біологія)
освітньо-професійна програма Середня освіта (Біологія)

Кременець – 2019

Робоча програма „Фізична реабілітація” для студентів за спеціальністю 014
Середня освіта (Біологія)
„30” серпня 2019 року –16 с.

Розробник: **Василюк Василь Миколайович**, професор кафедри біології, екології та методики їх викладання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри біології, екології та методики їх викладання
Протокол № 1 від „30” серпня 2019 року

Завідувач кафедри біології, екології та методики їх викладання

М.М. Ільєнко

Анотація.

Актуальність. Сучасний розвиток суспільства вимагає подальшого вдосконалення системи підготовки, підвищення кваліфікації та перепідготовки педагогічних працівників. Педагогічна освіта покликана забезпечувати формування вчителя, який здатний розвивати особистість дитини, зорієнтований на особистісний та професійний саморозвиток і готовий працювати творчо в закладах освіти різних типів. Водночас вчитель несе моральну і юридичну відповідальність за збереження життя і здоров'я дітей на час перебування в навчальному закладі, піклування про яких покладено на нього.

Навчальна дисципліна «Фізична реабілітація» покликана стати провідником пізнання основ фізичної реабілітації, ознак захворювань різних органів та систем, клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації, засоби, форми, рухові режими лікувальної фізичної культури, особливості застосування фізіотерапії.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 8	Галузь знань 01Освіта/Педагогіка	Варіативна	
	Спеціальність 014 Середня освіта (Біологія)		
Модулів – 2	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Біологія)	Курс:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Загальна кількість годин – 240		Семестр	
		7-й, 8-й	7, 8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: - аудиторних – 3 - самостійної роботи студента – 5,3	рівень вищої освіти перший (бакалаврський)	Лекції	
		31 год.	14 год.
		Практичні, семінарські	
		56 год.	14 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		153 год.	212 год.
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 36, 25 % : 63, 75 %

для заочної форми навчання – 11, 7 % : 88, 3 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – дати знання про загальні основи фізичної реабілітації, ознаки захворювань різних органів та систем, клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації, засоби, форми, рухові режими лікувальної фізичної культури, особливості застосування фізіотерапії, озокерито-, бальнеотерапії, кліматотерапії, механо-, працетерапії з лікувальною та профілактичною метою.

Завдання дисципліни:

- отримати фундаментальні теоретичні знання, набути практичних навичок володіння методиками відновлення та збереження здоров'я хворих та інвалідів;
- набути професійних знань щодо роботи з різними нозологічними та віковими групами, володіння новітніми реабілітаційними технологіями;
- вміння інтерпретувати закономірності впливу засобів фізичної реабілітації на організм людини для формування наукових уявлень про збереження й зміцнення здоров'я хворих, інвалідів.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі освіти, що передбачає проведення досліджень і здійснення інновацій та характеризується комплексністю і невизначеністю умов та вимог

Фахові компетентності спеціальності (ФК)

- Здатність аналізувати спосіб життя та його вплив на здоров'я людини.
- Здатність проводити моніторинг індивідуального, громадського здоров'я.
- Здатність розрізняти хвороби дитячого віку та заходи щодо їх профілактики.

Програмні результати навчання

- Характеризує живі організми та системи різного рівня з використанням методів сучасної біології.
- Володіє різними методами розв'язування задач з біології та генетики.
- Уміє використовувати сучасні методи діагностики індивідуального здоров'я.
- Уміє використовувати методи опитування, анкетування та експертної оцінки для здійснення моніторингу здоров'я та довкілля.
- Знає біологічну термінологію та номенклатуру.
- Знає та розуміє основні концепції, теорії та загальну структуру біологічної науки.
- Знає сучасну систему живих організмів та методологію систематики, біогеографії.
- Знає будову й функції організму людини, основи здорового способу життя.
- Знає та розуміє основні факти, концепції, принципи і теорії, що стосуються предметної області.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ

Тема 1. Реабілітація. Завдання, мета та принципи реабілітації.

Тема 2. Роль і місце лікувальної фізичної культури у системі фізичної реабілітації. Механізм лікувальної дії фізичних вправ.

Тема 3. Засоби і форми лікувальної фізичної культури. Особливості складання комплексу вправ ЛФК та загальні вимоги до методики проведення лікувальної гімнастики.

Тема 4. Лікувальна фізкультура. Періоди, рухові режими. Ефективність застосування лікувальної фізичної культури.

Тема 5. Санаторно-курортна реабілітація. Загальне поняття про санаторно-курортне лікування. Клімат, рельєф, моря, мінеральні води, мінеральні грязі. Система курортних закладів України.

Тема 6. Фізіотерапія у системі фізичної реабілітації. Клініко-фізіологічне обґрунтування і механізми лікувальної дії фізичних чинників.

Тема 7. Ознаки захворювань опорно-рухової системи та сенсорної системи.

Тема 8. Ознаки захворювань нервової та ендокринної системи.

Тема 9. Ознаки захворювань серцево-судинної, дихальної та сечостатевої систем.

Змістовий модуль 2. ЛІКУВАЛЬНІ ФІЗИЧНІ ЧИННИКИ.

Тема 10. Характеристика лікувальних фізичних чинників. Електричні струми високої напруги. Електричні та магнітні поля.

Тема 11. Кліматотерапія. Визначення поняття кліматотерапія. Механізми дії кліматичних факторів.

Тема 12. Механотерапія, працетерапія у системі фізичної реабілітації. Поєднання засобів фізичної реабілітації у відновному лікуванні.

Тема 13. Водолікування. Фізичні і фізіологічні основи водолікування. Лікування прісною водою.

Тема 14. Бальнеотерапія. Механізм дії мінеральних вод на організм людини.

Тема 15. Теплолікування. Види теплових процедур. Лікувальне використання грязей.

Тема 16. Поняття про мануальну терапію. Нетрадиційні засоби (іпотерапія, дельфінотерапія).

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с. р.		л	п	ла б	ін д	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ ФІЗИЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ												
Тема 1. Реабілітація. Завдання, мета та принципи реабілітації.	14	2	2			10	12					12
Тема 2. Роль і місце лікувальної фізичної культури у системі фізичної реабілітації.	14	2	2			10	14	2	2			10
Тема 3. Засоби і форми лікувальної фізичної культури. Особливості складання комплексу вправ ЛФК та загальні вимоги до методики проведення лікувальної гімнастики.	16	2	4			10	14	2	2			10
Тема 4. Лікувальна фізкультура. Періоди, рухові режими.	16	2	4			10	19	2	2			15
Тема 5. Санаторно-курортна реабілітація. Загальне поняття про санаторно-курортне лікування.	16	2	4			10	16	2	2			12
Тема 6. Фізіотерапія у системі фізичної реабілітації.	16	2	4			10	16	2	2			12

Тема 7. Ознаки захворювань опорно-рухової системи та сенсорної системи.	16	2	4			10	15					15
Тема 8. Ознаки захворювань нервової та ендокринної системи.	16	2	4			10	12					12
Тема 9. Ознаки захворювань серцево-судинної, дихальної та сечостатевої систем.	16	2	4			10	15					15
Змістовий модуль 2. ЛІКУВАЛЬНІ ФІЗИЧНІ ЧИННИКИ												
Тема 10. Характеристика лікувальних фізичних чинників. Електричні струми високої напруги. Електричні та магнітні поля.	16	2	4			10	15					15
Тема 11. Кліматотерапія. Визначення поняття кліматотерапія. Механізми дії кліматичних факторів.	16	2	4			10	16	2	2			12
Тема 12. Механотерапія, працетерапія у системі фізичної реабілітації. Поєднання засобів фізичної реабілітації у відновному лікуванні.	16	2	4			10	16	2	2			12
Тема 13. Водолікування. Фізичні і фізіологічні основи водолікування.	16	2	4			10	15					15

Лікування прісною водою.													
Тема 14. Бальнеотерапія. Механізм дії мінеральних вод на організм людини.	12	2	4			6	15						15
Тема 15. Теплолікування. Види теплових процедур. Лікувальне використання грязей.	10	2	2			6	15						15
Тема 16. Поняття про мануальну терапію. Нетрадиційні засоби (іпотерапія, дельфінотерапія).	8	1	2			5	15						15
Усього годин	234	31	56			147	240	14	14				212
Модуль 2													
ІНДЗ			-	-	-	6			-	-	-		
Усього годин	240	31	56			153	240	14	14				212

5. Теми практично-семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1.		
1	Визначення поняття „Реабілітація”. Завдання, мета і принципи реабілітації.	2
2	Лікувальна фізична культура. Основні механізми лікувальної фізичної культури: тонізуюча, трофічна дія фізичних вправ, формування компенсацій, нормалізація функцій.	2
3	Засоби і форми лікувальної фізичної культури. Особливості складання комплексу вправ ЛФК.	4
4	Періоди і рухові режими застосування ЛФК.	2
5	Загальні вимоги до методики проведення занять з ЛФК. Дозування фізичного навантаження в заняттях лікувальною фізкультурою. Визначення темпу виконання вправ. Ефективність	2

	застосування ЛФК.	
6	Загальні поняття про санаторно-курортне лікування. Кліматичні курорти України. Бальнеологічні курорти України..	2
7	Фізіотерапія у системі фізичної реабілітації. Дія лікувальних фізичних чинників на організм людини. Променеві, температурні, електричні, механічні, хімічні чинники. Класифікація лікувальних фізичних чинників.	2
8	Електричні струми низької напруги (гальванізація, діадинамотерапія, ампліпульстерапія).	2
9	Ознаки захворювань опорно-рухової системи	2
10	Ознаки захворювань сенсорної системи.	2
11	Ознаки захворювань нервової системи.	2
12	Ознаки захворювань ендокринної системи.	2
13	Ознаки захворювань серцево-судинної системи	2
14	Ознаки захворювань дихальної системи	2
15	Ознаки захворювань сечової системи	2
16	Ознаки захворювань статевої системи	2
Змістовий модуль 2.		
1	Характеристика лікувальних фізичних чинників. Електричні струми високої напруги – дарсонввалізація. Покази, протипокази.	2
2	Характеристика лікувальних фізичних чинників. Діпазони світлового випромінювання: інфрачервоне, видиме, ультрафіолетове, монохроматичне випромінювання. Покази, протипокази.	2
3	Кліматотерапія. Визначення поняття кліматотерапія. Вплив кліматичних факторів на організм людини. Метеолябільність.	2
4	Аеротерапія. Види аеротерапії: аерофітотерапія, аероіонотерапія, повітряні ванни. Особливості дії. Режими аеротерапії. Покази, протипокази. Геліотерапія. Особливості дії. Режими застосування. Покази, протипокази.. Таласотерапія. Механізм дії. Тривалість перебування у воді відповідно режимам.	4
5	Механо-, працетерапія у системі фізичної реабілітації. Механотерапія. Апарати типу	2

	маятника, блокового типу, тренажери моделі М – 86.	
6	.Водолікування. Водолікування. Фізичні і фізіологічні основи водолікування. Лікування прісною водою.	2
7	Бальнеотерапія. Мінеральні ванни. Хлоридно-натрієві, йодобромні, сірководневі, вуглекислі ванни. Кисневі, родонові ванни. Особливості дії.	2
8	Теплолікування. Лікувальне використання грязі. Природа лікувальних грязей. Мулова грязь. Сапропелі. Торф'яні грязі.	2
9	Парафіноозокеритолікування. Механізм дії.	2
10	Поняття про мануальну терапію.	2
11	Нетрадиційні засоби (іпотерапія, дельфінотерапія).	2
12	Вікові особливості людини. Біологічний вік людини: дошкільний вік, шкільний вік, молодіжний вік, зрілий вік, літній вік, похилий вік, довгожитель.	2
	Разом	56

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1.		
1	Загальні питання реабілітації. Методику застосування фізичних вправ, засоби і форми лікувальної фізичної культури. Завдання реабілітації.	10
2	Ранній початок реабілітаційних заходів. Безперервність, комплексність, індивідуальність. Необхідність реабілітації в колективі. Соціальна і виробнича реабілітація.	10
3	Фізичні вправи як головний засіб лікувальної фізичної культури. Порушення життєдіяльності і функціонального стану організму, м'язової працездатності при зниженні рухової активності внаслідок хвороби.	10
4	Відповідність засобів, форм лікувальної фізичної культури, періоду та рухового режиму стадії та важкості захворювання. Ефективність застосування ЛФК.	10
5	Лікування прісною водою. Обливання, обтирання, укутування, вологі пов'язки, компреси. Прісні ванни. Холодні, прохолодні ванни. Ванни індиферентної	10

	температури. Теплі, гарячі ванни. Механізм дії. Медикаментозні ванни.	
6	Хлоридно-натрієві, йодобромні, сульфідні ванни. Механізм дії. Покази, протипокази.	10
7	Різновиди порушення постави. Способи профілактики та кореляції.	8
8	Нервові розлади.	8
9	Поняття про туберкульоз.	8
Змістовий модуль 2.		
1	Методика застосування парафіну, озокериту. Покази, протипокази. Методика призначення.	10
2	Глинолікування, псамотерапія. Методика виконання і параметри процедур.	10
3	Води без специфічних компонентів (Миргород, Куяльник, Саки), вуглекислі води (курорти Закарпаття), води з підвищеним вмістом органічних речовин (Трускавець, Сатанів, Східниця). Грязьові курорти України.	10
4	Лікування прісною водою. Обливання, обтирання, укутування, вологі пов'язки, компреси.	10
5	Курорти Закарпаття. Техніка проведення і параметри процедур. Питне використання мінеральних вод Закарпаття. Режим призначення.	10
6	Інфразвук, ультразвук. Механізм дії. Особливості дії. Покази, протипокази. Штучне повітряне середовище: аерони, гідроаерони, аерозолі	10
7	Поняття про дельфінотерапію.	9
	Разом	153

7. Індивідуальні завдання

1. Періоди й етапи медичної реабілітації.
2. Поняття про лікувальну фізкультуру. Загальні покази та протипокази.
3. Основні механізми лікувальної дії фізичних вправ.
4. Засоби лікувальної фізичної культури
5. Форми лікувальної фізичної культури.
6. Курорти Закарпаття. Техніка
7. Глинолікування.
8. Лікування прісною водою.
9. Фізичні вправи як головний засіб лікувальної фізичної культури.
10. Штучне повітряне середовище як засіб реабілітації.
11. Визначення поняття кліматотерапія. Механізм дії кліматичних факторів.
12. Аеротерапія, геліотерапія, таласотерапія.

- 13.Механотерапія, працетерапія.
- 14.Водолікування, його фізичні і фізіологічні основи.
- 15.Механотерапія, працетерапія.
- 16.Водолікування, його фізичні і фізіологічні основи.

9. Методи навчання

Лекція, розповідь з елементами бесіди, інструктаж, самонавчання, практична робота.

10. Методи контролю

Усне та письмове опитування, презентація робіт, оцінювання робіт, індивідуального завдання, підсумкове тестування.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль 1															
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T 7	T 8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3

Змістовий модуль 2												ІНДЗ	/ 3 (30 балів)	Екза мен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T 7	T 8	T9	T10	T11	T12				
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	6		70	100

T1, T2 ... T4 – теми змістових модулів.

ПИТАННЯ ДЛЯ КОНТРОЛЮ ТЕОРЕТИЧНОЇ УСПІШНОСТІ

Змістовий модуль 1

1. Поняття про реабілітацію. Короткі історичні відомості.
2. Завдання та принципи реабілітації.
3. Мета і види реабілітації.
4. Періоди й етапи медичної реабілітації.
5. Поняття про лікувальну фізкультуру. Загальні покази та протипокази.
6. Основні механізми лікувальної дії фізичних вправ.
7. Засоби лікувальної фізичної культури

8. Форми лікувальної фізичної культури.
9. Періоди застосування лікувальної фізичної культури.
10. Рухові режими лікувальної фізичної культури.
11. Особливості складання комплексів вправ лікувальної гімнастики та загальні вимоги до методики проведення занять.
12. Ефективність застосування лікувальної фізичної культури.
13. Механізми лікувальної дії фізичних чинників.
14. Електричні струми низької напруги (I група).

Змістовий модуль 2

1. Електричні струми високої напруги (II група).
2. Електричні та магнітні поля.
3. Лазеротерапія.
4. Механічні коливання. Ультразвукова терапія.
5. Світлолікування.
6. Штучне повітряне середовище як засіб реабілітації.
7. Визначення поняття кліматотерапія. Механізм дії кліматичних факторів.
8. Аеротерапія, геліотерапія, таласотерапія.
9. Механотерапія, працетерапія.
10. Водолікування, його фізичні і фізіологічні основи.
11. Лікування прісною водою, техніка його проведення. Параметри процедур.
12. Бальнеотерапія. Техніка проведення і параметри процедур. Покази і протипокази.
13. Питне використання мінеральних вод Закарпаття при різних захворюваннях. Методика призначення мінеральних вод.
14. Теплолікування. Види теплових процедур. Лікувальне використання грязі.
15. Парафінолікування. Озокеритолікування.
16. Глинолікування. Лікування нагрітим піском.
17. Система курортних закладів України.
18. Куроррти Закарпаття. Основні напрями діяльності. Комплексне використання засобів медичної і фізичної реабілітації в санаторних умовах.
19. Поняття про біологічний вік людини.

12. Методичне забезпечення

1. Конспект лекцій з дисципліни «Основи фізичної реабілітації».
2. Методичні вказівки до виконання практичної роботи з дисципліни «Основи фізичної реабілітації».
3. Презентації.

**Критерії оцінювання знань та вмінь студентів з курсу
«Фізична реабілітація»**

Екзамен (усна відповідь)	
A5 (відмінно)	Студент має глибокі міцні і системні знання з курсу, вільно володіє понятійним апаратом. Будує відповідь логічно, послідовно, розгорнуто, використовуючи біологічну термінологію.
B 4 (добре)	Студент має міцні ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на практиці, але може допустити неточності в формулюванні відповідей, окремі помилки при виконанні практичних робіт.
C 4 (добре)	Студент знає програмний матеріал повністю, має практичні навички, але недостатньо вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми.
D 3 (задовільно)	Студент знає основні теми курсу, має уявлення про проблематику поставлених питань, але його знання мають загальний характер, відповіді не підкріпленні прикладами. При виконанні практичних завдань допускає помилки.
E 3 (задовільно)	Студент має прогалини в теоретичному курсі та практичних вміннях. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні.
X 2 (незадовільно)	Студент має фрагментарні знання з теми змістового модулю. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал.
F 1 (незадовільно)	Студент повністю не знає програмного матеріалу, не працював в аудиторії з викладачем або самостійно.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Рекомендована література

Базова

1. Дубровский В.И. Лечебная физическая культура (кинезотерапия): Учеб. для студ. высш.учеб. заведений. – 2-е изд., стер.- М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2001. – 608с.
2. Лікувальна фізкультура та спортивна медицина / В.В. Клапчук, Г.Д. Дзяк, І.В.Муравйов / За ред. В.В. Клапчука, Г.Д.Дзяка. – К.: Здоров'єСЄЯ, 1995, - 312с.
3. Мухін В.М. Фізична реабілітація: Підручник. – Вид. 2, пер. та доп. – К.: Олімпійська література, 2005. - 470с.
4. Порада А.М., Солодовник О.В., Прокопчук Н.Є. Основи фізичної реабілітації.- К.:Медицина, 2008. – 246с.
5. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физическая культура в клинике детских болезней. – Л.: Медицина, 1980. - 252 с.
6. Страковська В. Л. Лечебная физкультура в реабилитации больных и детей группы риска первого года жизни. – Л.: Медицина, 1991. – 160 с.
7. Тарасов О.Ф., Фонарев М.И. Реабилитация при детских болезнях. – Л.: Медицина, 1980.- 232с.
8. Физическая реабилитация: Учебник для академий и институтов физической культуры /Под ред. проф. С.П. Попова. – Ростов н/Д: изд-во «Феникс», 1999. – 608с.

Допоміжна

1. Відновлювальні засоби працездатності у фізичній культурі і спорті / Ячнюк І. О., Воробйов О. О., Романів Л. В., Ячнюк Ю. Б., Марценяк І. В., Білик Р. Р.: Підручник. – Чернівці: Книги – ХХІ, 2009. – 432 с.
2. Епифанов В.А. Лечебная физическая культура и спортивная медицина: Учебник. — М.: Медицина, 1999. — 304 с
3. Маліков М.В., Сватъєв А.В., Богдановська Н.В. Функціональна діагностика у фізичному вихованні і спорті: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Запоріжжя: ЗДУ, 2006. – 227 с.
4. Олефиренко В.Т. Водолечение. – 3-е изд.- М.: Медицина, 1986. – 286с.

5. Основи діагностичних досліджень у фізичній реабілітації [навч. Посібник для студентів вищих навчальних закладів] / Т. Бойчук, М. Голубєва, О. Левандовський, Л. Войчишин. – Л.: ЗУКЦ, 2010. – 240 с.
6. Спортивная медицина: Учеб. для ин-тов физ. культ. / Под ред. В.Л. Карпмана. – М.: Физкультура и спорт, 1987. – 304 с.
7. Серебряна Л.А. Реабилитация больных с патологией органов пищеварения. – К.: Здоров'я, 1989. – 168с.
8. Справочник по детской лечебной физкультуре / Под ред. М.И. Фонарева. – М.: Медицина, 1983. – 360с.
9. .Фізіотерапевтичні та фізіопунктурні методи і їх практичне застосування: Навчально-методичний посібник /Самосюк І.З., Парамончик В.М., Губенко В.П. та ін. – К.: Альтерпрес, 2001. – 316с.

15. Інформаційні ресурси

1. Робоча програма навчальної дисципліни «Основи фізичної реабілітації» для студентів денної форми навчання напряму підготовки 6.010203 – здоров'я людини /Ф.Г. Філак. – Ужгород, 2013. (Електронна версія на кафедрі фізичної реабілітації ФЗЛ УжНУ).
2. Конспект лекцій з дисципліни «Основи фізичної реабілітації» (Електронна версія на кафедрі фізичної реабілітації ФЗЛ УжНУ).
3. Дуло О.А., Товт В.А.Фізична реабілітація: Збірник тестів – Ужгород:СМП «Вісник Карпат», 2009 – 90 с. (Електронна версія на кафедрі фізичної реабілітації ФЗЛ УжНУ).
4. Філак Ф.Г., Сивохоп Е.М. Фізична реабілітація при захворюваннях органів дихання у дітей. /Метод. рекомендації. – Ужгород: „ТУРпрес”, 2004. – 45с.
5. Філак Ф.Г. Фізична реабілітація при захворюваннях органів травлення. /Метод. рекомендації. – Ужгород: „ТУРпрес”, 2004. – 35с.